

گروه آموزش و ارتقای سلامت

آدرس: دانشگاه علوم پزشکی تهران- دانشکده بهداشت- طبقه چهارم غربی- گروه آموزش و ارتقای سلامت

گروه خدمات بهداشتی یکی از قدیمی ترین گروه های آموزشی دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تهران و از ارکان اصلی تشکیل دهنده آن بود. این گروه در سال ۱۳۴۵ شمسی همزمان با تاسیس دانشکده بهداشت آغاز به کار نمود. در سال ۱۳۸۵ طبق مصوبه و نظر شورای گسترش دانشگاههای علوم پزشکی کشور گروه خدمات بهداشتی به دوگروه علوم مدیریت و اقتصاد بهداشت و گروه آموزش و ارتقاء سلامت مجزا گردید. در حال حاضر گروه آموزش و ارتقاء سلامت در طبقه چهارم غربی ساختمان دانشکده بهداشت به فعالیت های آموزشی، پژوهشی، و اجرایی مشغول می باشد. این گروه خود را به ادغام حیطه های آموزش، پژوهش و ارائه خدمات طی یک فرآیند در هم پیوسته برنامه ریزی، اجرا و ارزشیابی موفق سیاست های آموزشی سلامت متعهد می داند. دپارتمان آموزش بهداشت و ارتقای سلامت از زمان پیدایش تا به امروز علاوه بر رسالت آموزشی خود که تربیت دانشجویان در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی می باشد، به رسالت هایی اجتماعی خود نیز پاسخگو بوده است. لازم به ذکر است که به دلیل عدم دسترسی به برخی از اساتید پیشکسوت به دلایلی چون مهاجرت و یا درگذشت آنها، امکان بهره گیری از نظرات همه اساتید میسر نشد.

منابع انسانی:

اساتید	دانشجویان	کارکنان	دانش آموختگان ده سال اخیر
<ul style="list-style-type: none"> • سه استاد • چهار استادیار 	<ul style="list-style-type: none"> • کارشناسی بهداشت عمومی: ۵۰ • کارشناسی ارشد آموزش بهداشت: ۲۱ • دکتری آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت: ۱۸ 	<ul style="list-style-type: none"> • یک پژوهشگر سلامت • یک مسئول آزمایشگاه رسانه • یک مسوول دفتر 	<ul style="list-style-type: none"> • کارشناسی: ۸۰ • کارشناسی ارشد: ۳۷ • دکتری تخصصی: ۱۳ • بین الملل: ۲ نفر • کارشناسی ارشد و یک نفر دکتری تخصصی

فضای فیزیکی:

یک کلاس درس، هفت اتاق اساتید، فضای اداری و اتاق دانشجویان دکتری تخصصی

مشترک با گروه علوم مدیریت

جوایز و افتخارات:

خدماتی با قدمت زیاد و اثراتی ماندگار در سیستم بهداشت کشور

یکی از ماندگارترین و تاثیرگذارترین خدمات این گروه در کشور مشارکت در طراحی و اجرای پروژه رضاییه میباشد. لازم به ذکر است چشمگیرترین افتخارات در کارنامه سیستم بهداشت درمان کشور، طرح PHC بود که اساتیدی از دپارتمان آموزش بهداشت در این برنامه همکاری و ایفای نقش داشتند. اساتیدی چون آقای دکتر محمد علی برزگر، دکتر فریدون امینی، خانم دکتر فرشته مجلسی و آقای دکتر بهمن نیکپور در این طرح عظیم خدمات شایانی به نظام آموزشی، پژوهشی و درمانی کشور ارائه کردند.

شاید برای بسیاری از مردم و البته بسیاری از فعالان حوزه سلامت، نام روستای چنقرالوی پل و حیدرلوی بیگلر در استان آذربایجان غربی نامی آشنا نباشد اما برای قدیمی‌ها و پیشکسوتان عرصه بهداشت کشور یادآور نخستین خانه بهداشت است که در آبان ماه سال ۱۳۵۲ احداث و افتتاح شد. در سال ۱۳۵۲ دکتر امینی مدیر گروه وقت به درخواست دکتر فقیه ریاست دانشکده، از سرکار خانم دکتر مجلسی و دکتر نیکپور به عنوان مامور در ایستگاه رضاییه برای شرکت در طرح توسعه خدمات بهداشتی درمانی اولیه (PHC) به ایستگاه چنقرالو در روستای چنقرالوی پل از توابع بخش نازلو و در شهرستان ارومیه استان آذربایجان غربی ایران به مدت یک تا دو سال دعوت به عمل آورد و در این مدت در راه اندازی هفت خانه بهداشت روستایی مشارکت داشتند. رهبری این پروژه بر عهده مدیر گروه آقای دکتر فریدون امینی بود و اساتید گروه نظیر خانم دکتر مجلسی و دکتر نیکپور حداکثر همکاری را در پیشبرد اهداف پروژه به عهده داشتند. راه اندازی این خانه‌های بهداشت آغازی بر ایجاد، توسعه و گسترش شبکه‌های بهداشت و درمان در دیگر نقاط کشور محسوب می‌شود که با این گسترش شبکه بهداشتی- درمانی ارائه خدمات اولیه به روستاهای کشور امکان پذیر شد. نتایج این پروژه، وضعیت نظام بهداشتی کشور را به وضعیت قابل قبولی ارتقاء داد. مستنداتی از این فرایند در لینک زیر قابل دسترسی است.

" <https://catalogue.nla.gov.au/Record/3661624> "

Book- Oxford University Press, 1983 - An Iranian experiment in primary health care : the West Azerbaijan project / study coordinated by School of Public Health, Tehran, Ministry of Health and Social Welfare, Tehran, and the World Health Organization ; principal investigators F. Amini ... [et al.] ; other contributors A. Amirfarzaneh ... [et al.] ; edited by Maurice King

در سال ۱۳۵۸ اساتیدی چون دکتر مجلسی و دکتر نیک پور جهت ارائه خدمات تخصصی در حوزه مطالعات مبتنی بر جمعیت در ایستگاه تحقیقات بهداشتی استان چهارمحال بختیاری مامور گردیدند.

به منظور فرهنگ سازی و ارتقاء سواد سلامت جامعه ، طی سالهای ۱۳۶۷-۱۳۶۵ برنامه تلویزیونی " دانش " بصورت هفتگی با حضور یکی از پیشکسوتان گروه بنام خانم دکتر پوراندخت نودری اجرا می‌شد.

از جمله سایر خدمات گروه در قالب برنامه‌های بین سازمانی و بین بخشی ارائه خدمات دکتر شجاعی زاده به عنوان ریاست موسسه علمی- کاربردی هلال احمر، عضو ستاد برنامه ریزی و تحول جمعیت هلال احمر، عضو و دبیر شورای پژوهشی جمعیت هلال احمر می‌باشد.

همکاری علمی آقای دکتر ابوالقاسم پوررضا در تدوین نقشه جامع سلامت کشور و دانشگاه در زمان ریاست دکتر لاریجانی نیز از جمله دستاوردهای این گروه آموزشی به شمار می رود.

هیات ممتحنه و ارزشیابی رشته آموزش بهداشت و هیات ارزشیابی مدارک تحصیلی خارج از کشور:

از دیگر خدمات آموزشی اساتید گروه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت عضویت در هیات ممتحنه و ارزشیابی رشته آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت بود. این گروه نقش ارزنده ای در صدور مجوز های تاسیس رشته - مقطع و نظارت های دوره ای از دانشگاه های سایر استانها داشته است. مجوز تاسیس و راه اندازی دوره دکتری آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت در یازده دانشگاه علوم پزشکی کشور توسط این گروه تایید و مورد موافقت قرار گرفت. این خدمات ارزنده به همت دکتر شجاعی زاده از پیشگامان رشته آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت در کشور میسر گردید.

اساتیدی چون دکتر شجاعی زاده، دکتر افتخار اردبیلی، دکتر پوررضا، دکتر مجلسی و دکتر نیکپور در تاسیس رشته و راه اندازی مقاطع تحصیلی کاردانی و کارشناسی بهداشت عمومی در دانشگاه های شهرهایی نظیر اراک، کرمانشاه، شیراز، سنندج، بندرعباس و.... و همچنین دانشگاه آزاد تهران، دانشگاه آزاد ساری، آزاد گرگان، خدمات شایانی ارائه نمودند.

گروه آموزش بهداشت از سال ۱۳۶۲ در وزارت بهداشت در کمیته هایی جهت برنامه ریزی و ارزشیابی برنامه های بهداشتی و طراحی سوالات آزمونهای ورودی رشته بهداشت عمومی و سایر رشته های مرتبط در حال ارائه خدمات آموزشی می باشد. خانم دکتر مجلسی و آقای دکتر افتخار با حکم وزیر بهداشت وقت عضو این کمیته به عنوان دبیر بورد و عضو هیات ممتحنه بوده اند.

دکتر مجلسی و دکتر افتخار همواره در بازنگری های برنامه های بهداشت عمومی در مقاطع مختلف از جمله کاردانی و کارشناسی شرکت داشتند.

گروه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت توانست سه دوره دستیاری بهداشت مادر و کودک را با موفقیت برگزار کند که فارغ التحصیلان آن دوره ها اکنون به عنوان هیات علمی در سایر دانشگاه ها مشغول ارائه خدمت می باشند.

همکاری و مشارکت در تالیف کتابهای مرجع برای امتحانات بورد تخصصی در مقاطع مختلف

بسیاری از کتب مرجع جهت مطالعه و استخراج سوالات بوردهای مرتبط با رشته در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی با همکاری اساتید این گروه به انجام رسیده است که از آن جمله می توان به موارد زیر اشاره کرد:

کتابهای نظریه ها و مدلها و روشهای آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، اصول و مبانی آموزش بهداشت و ارتقای سلامت، آموزش سلامت و تغییر رفتار، فرهنگ جامع لغات و اصطلاحات علوم سلامت و روشهای پژوهش در آموزش و ارتقاء سلامت، ارتباط در سلامت: از آموزش تا عمل، کاربرد تعالیم اسلامی در آموزش سلامت نمونه هایی از انتشارات دکتر شجاعی زاده می باشند.

از دیگر منابع منتشر شده در برنامه سه جلدی جامع بهداشت عمومی دکتر حاتمی و همکاران می باشد که فصل هایی از آن توسط دکتر افتخار اردبیلی و دکتر فرشته مجلسی نگاشته شده است که تا کنون چهار ویراست آن منتشر شده است.

راه اندازی انجمن علمی آموزش بهداشت ایران: نزدیک به یک دهه است که انجمن آموزش بهداشت ایران به همت و همکاری های نزدیک و موثر گروه آموزش بهداشت دانشکده بهداشت علوم پزشکی تهران تشکیل و شروع به فعالیت کرده است.

همکاری با فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران: برخی از همکاران گروه در کمیته های مختلف فرهنگستان علوم پزشکی مشغول به همکاری در زمینه های تخصصی پژوهشی هستند که از این میان از دکتر پوررضا و دکتر شجاعی زاده می توان نام برد.

برگزاری سمینارهای کشوری: گروه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت افتخار برگزاری چهار سمینار کشوری آموزش بهداشت و ارتقای سلامت در کشور را در تاریخچه خود دارد. همکاری در اجرای پنج دوره همایش سالانه خودمراقبتی و آموزش به بیمار نیز با همکاری معاونت فرهنگی دانشکده نیز در کارنامه این گروه است.

تلاش در راستای تربیت دانشجویان بین الملل در راستای بین المللی سازی دانشکده: گروه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت در راستای تحقق بین المللی سازی دانشکده، دانشجویان بین الملل دوره کارشناسی ارشد

و دکتری تخصصی را تربیت نموده که پس از فارغ التحصیلی در کشورهای در حال توسعه از جمله غنا و اتیوپی در حال خدمت رسانی می باشند. تدوین طرح های پژوهشی مرتبط با رشته در WHO, UNFDPA از جمله فعالیت های بین المللی گروه می باشد. همکاری با سایر گروههای دانشکده در تربیت دانشجویان MPH بین الملل از دیگر وظایف گروه در سالیان گذشته تا به حال می باشد.

بحران همه گیری کووید: در دوره پاندمی کووید گروه آموزش و ارتقای سلامت در کنار سایر دپارتمان های دانشکده به رسالت علمی و اجتماعی خود در قالب اطلاع رسانی و آموزش همگانی جامعه مشغول شد. دو سال تلاش شبانه روزی اساتیدی از گروه آموزش بهداشت و ارتقای سلامت نظیر دکتر شکیبازاده و دکتر آشورخانی با همکاری تیم های دانشجویی از گروههای مختلف دانشکده جهت تهیه محتوای مبتنی بر شواهد و متناسب جامعه از جمله فعالیتهای علمی- اجتماعی آن دوره بود.

پروژه های ملی

۱. مشارکت در طراحی و اجرای پروژه رضاییه
۲. طرح PHC بود که اساتیدی از دپارتمان آموزش بهداشت در این برنامه همکاری و ایفای نقش داشتند
۳. برنامه ریشه کنی فلج اطفال: بخش اعظم برنامه ریزی های آموزشی و آموزش همگانی طرح ریشه کنی فلج اطفال که در اوایل دهه ۷۰ در کشور آغاز شد، تحت مدیریت آقای دکتر داود شجاعی زاده به عنوان مدیر کل آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت وزارت بهداشت وقت صورت گرفت.
۴. بهداشت دهان و دندان: از دیگر فعالیت های مهم و خطیری که دپارتمان آموزش و ارتقای سلامت در آن شرکت مستقیم داشته است، طراحی و اجرای بلوک های بهورزی بهداشت دهان و دندان می باشد که در اواسط دهه ۷۰ الی ۸۰ محقق شد. در این سالها همکاری مستمر گروه در زمان مسوولیت آقای دکتر سمسار یزدی با اداره کل بهداشت دهان و دندان وزارت بهداشت ادامه داشت.